

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pišma tiskaju po 5 av. svaki rodak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 n. a, za svaki rodak više 6 n.; ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se šilju poštarskom naputnicom (sa odgovornostima) na administraciju „Naše Sloge“. Ime, prosimo i najbližu poštu valja točno označiti.

Komu list nedođe na vrijeme, onka to javi odpravništvu u otvorenu pismu, za koje se ne plaća poštario, ako se izvana napito: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Izlazi svakog četvrtka na celonoćnu arku.

Dopisi se novcaju ako se i ne tiskaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Prodajna e poštarnom stoji 2 for. za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za polgodinu. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Farneto br. 14.

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Mar. Pos.

Poziv na predplatu.

Iztiče eto i dvadeset i treća godina što Saljemo naš list na krilo milog našeg naroda. Pred vratu smo hvala Bogu dvadeset i četvrtoj godini. Pozivljivi narod na novu predplatu, nadamo se, da će nam ostati vjerni svi stari pomoćnici i predplatnici i da će se k ovim pridružiti i oni, koji to do sada nisu mogli ili htjeli.

Predplata s poštarnom za cijelu godinu stoji za imućnije for. 5, a za seljake for. 2. Za pol godine polovicu. Izvan carevine za poštarnu više. Novce ne treba šiljati u zapečaćenom listu, jer je predrag, nego poštarskom naputnicom. (Vaglin postale).

Buduć da nam se šalje više puta novce u razne svrhe, molimo svakoga, da uvijek točno naznači, što je za predplatu, što za što drugo.

I ovom zgodom molimo naše dužnike, da već jednom zadovolje svojoj dužnosti, jer nije liepo ni pravedno list primati a ne plaćati ga.

Preporučamo napokon svim rodoljubom, da nam dopisuju iz svojih krajeva p o istini sve, što misle, da može narodu koristiti.

Uprava „Naše Sloge“.

Našim izbornikom.

U čvrstom uvjerenju, da bi zastupnici hrvatskoga i slovenskoga naroda u carevinskom vieću mogli najzastupniče zastupati probitke svoga naroda, kad bi bili sjedinjeni u jednu samostojnu, od nikoga neodvisnu, parlamentarnu skupinu, nastojali smo ponovno, da se stvori poseban klub svih hrvatskih i slovenskih zastupnika.

To nam nije pošlo za rukom. Potaknuli smo također pitanje, nebi li se održala ona sveza, koju su bili svojedobno navjestili hrvatsko-slovenski zastupnici, članovi „kluba konservativaca“, ali tako, da njoj može biti članom i onaj zastupnik, koj nije u „klubu konservativaca“.

Naši drugovi nisu nit na to pristali. Neostade nam drugo, nego li da stvorimo klub, ako i malobrojan, da posvjedočimo i vanjskim oblikom jedinstvo naših misli i težnja, i da uvijek postupamo slogovorno, nevezani nit na volju vlade, koje susata, i postupak je protivan probitkom našega narodu, nit na odluke većina, koje često mogu pridružiti naše želje i osjetiti adužno vršenje naših zastupničkih dužnosti.

Tako je došlo, te smo ustanovili „klub neodvisnih hrvatskih i slovenskih zastupnika“ i prijavili to osnuće predsjedništvu zastupničke kuće i svim klubovom.

Naš je program: prikazati vladi žalostno gospodarsveno stanje pokrajina, koje zastupamo i navesti načine, kojimi bi se dalo popraviti; iznaći krivice, koje se našemu narodu i proti sada postojećim zakonom čine u svih granah javne uprave u pogledu narodnoga jezika i zahtijevati, da se odnorni zakoni vrše; nepuštati nikad s

vida državno pravo naroda i kraljevine Hrvatske, pošto smo osvjedočeni, da bi samo onda, kad bi se to u život uvelo, bio podpuo osjegurana obstanak našega naroda.

Nazvali smo se imenom također slovenskih zastupnika, nesamo zato, što nas je neke izabrao i onaj dio našega naroda, koj se priznaje imenu slovenskomu, nego i za to, da pokazemo, da težimo za onim jedinstvom Hrvata i Slovenaca, koje se u tolikih zgodah i tako često medju njima naglasuje, i da dokažemo kako i slovensko ime i sve sladke uspomene, koje su od davnine ovamo nanj vezano, nalazi i nalaziti će uvijek dostojno mjesto i poštovanje medju onim, koji su osvjedočeni, da je najbolji način za stalnu i trajnu obranu naše narodnosti i za pravi napredak u svih granah javnoga života jedino u tom, da se sve slovensko-hrvatske zemlje u okviru monarhije Habsburga ujedine na temelju povjestnoga prava kraljevstva hrvatskoga, prirodnih zakona i narodne volje.

Kao preznakomit korak do toga smatrali bismo već i to, da se slovenske pokrajine sdruže u jednu političko-administrativnu skupinu, Sloveniju, koja do nedavno bila netajen ideal svih slovenskih zastupnika, i za koju su se Slovenci često u raznih prilikah izrekli.

Prema tim nazorom ni ćemo raditi postojano, neumorno i odlučno, i svaka stranka, koja nas bude u tom podupirala, bit će nam dobro došla. Toliko smatramo svojom dužnošću, da objavimo Vam, naši izbornici, u Vi ćete u svoje vrijeme o tom izreći svoj sud. Tomu sudu mi se poklanjamo kakovogod bude.

Otaibeničkim pozdravom
U Beću, 15. decembra 1892.

Juraj Biankini v. r., Niko Dapar v. r.,
Matko dr. Laginja v. r., Virgil Perić v. r.,
Vjekoslav Spiničić v. r.

Govor

poštov. zastupnika Biankini, izročen dne 1. decembra.

Dne 1. decembra došlo je u razpravu dispoziциони fond. Kad te razprave govorio je poštovani gospodin Biankini, vriedni Hrvat iz Dalmacije, dvie ure i pol. Naš list periedko izlazi i promalen je, a da bi denio cielei govor. Donosimo samo neke dijelove govora, u koliko se tiču obćenitoga stanja, imenito nas Hrvata. Počeo je ovako:

„Kad bih glasovao za predloženi dispoziциони fond, morao bi glasovati vladi njegove prouzvišenosti gospodina grofa Taaffe-a moje pouzdanje, ali toj vladi nemogu ja pouzdanja izrečiti“.

A nemogu toga, nastavljajući dalje, jer ta vlada nije parlamentarna; jer sam federalist, koj bi htjao da se vlada prema načelu „jednako pravo za sve“, dodim ja „ova vlada utjelovljenja onog sustava, koj posvećuje nadvladu dviju naroda, koj dieli narode monarkije u vladajuće i vladane, koj nosamo da neće da pojedine zemlje nadobiju svojih prava, nego još teži za tim, da razno narodnosti — sve, koje nisu njemačke ili magjarske — odnorni i njim tuđe jezike zagruje“.

spodo moju, utire s jedne strane pruskomu kralju put do Adrije, koja je ipak hrvatsko moro — i s druge strane podupire duh Kušetov i vodi k izvadjanju zaključaka debrovincskoga sabora 1849“.

„Mogu li možda imati povjerenje u vladu njegove prouzvišenosti grofa Taaffe-a kao Slaven? Ne! Jer je sva njegova politika napopona proti Slavenom“.

„Izvanjaka politika monarhije je njemačka, a njegova prouzvišenost grof Taaffe znao je tomu shodno unutarnju politiku tako udesiti, da ga je njemački car sam na posvo izvanredan način odlikovao. Ja bih skoro rekao, da je jedina briga njegove prouzvišenosti, sva njegova državna znaost na to uporena, da osami najvidjenije za-etapničke slavske solidarnosti, nime Mladobhe, da tako zaprieči, da se u ovoj kući nestvori velika slavska stranka, koja bi bila najprononiranija stranka u parlamentu proti germanizatornim strankam“. Njegova prouzvišenost mogla je misliti, da je već svojoj svrhu dosegla; al „oni, koje ju smatrao sinovi robinja, dižu svo više glavu, a to su zastupnici češkoga naroda, s kojim, kako i sa hrvatskim i slovenskim, će se hoćeš nećeš, morati računati. Mladobesi, koji bijahu početkom osamljeni, broje medju svoje drugove također zastupnike ladanjskih obćina Istre i neke iz Dalmacije. Kristalizacija je dakle započela; Bog i našo pravo pomoći će dalje! Budućnost pripada nam Slavenom“.

„Ja nemogu imati povjerenja u vladu njegove prouzvišenosti grofa Taaffe nit kao Hrvat. Ja neću ovdje govoriti o Istri, gdje se na prapama Hrvatim i Slovencom upravo barbarski postupi; niti o Hrvatskoj i Slavoniji, gdje cvata tiranija grofa Klueen-Hedervary-a; niti o Bosni i Hercegovini, gdje se sa Hrvatim najkrućavnije postupi; ja ću se omeđajati samo na Dalmaciju“. U njoj, u Dalmaciji, rado organi vlade grofa Taaffe na to, da uguše hrvatsku samosvijest, kojoj je pripravilo put samo Njegovu Velikanstvo, naš najmilostiviji hrvatski kralj. „A sad, gospodo moja, jer stranka, kojoj mi je čast pripadati, zahtjeva, da se izvrši ono, što je najmilostiviji kralj pripoznao, a veđano obćenao i povutio, računaj njoj to vlada njegove prouzvišenosti grofa Taaffe kao prokršaj, i s toga je hrvatstvo u Dalmaciji ovoj vladi tra u peti. Da, hrvatstvo u monarhiji hoće se uništiti, a ipak, bez Hrvatske ona nebi bila volešla, bez Hrvatske nebi imala dodirnih točaka sa iztokom. Vlada njegove prouzvišenosti grofa Taaffe je ušla avoga sustava neprijateljeka težnjam Hrvata, promada bi izvršenje tih težnja bio najbolji nasip proti težnjam Italije. Izvršenje tih težnja bilo bi i najbolje oružje za zdravu i stalnu politiku na iztoku“.

„Ja nemogu imati povjerenja u vladu njegove prouzvišenosti nit kao muž, koji visuko cijeni pravu slobodu i stalnu politički karakter, došim njegov sustav uništjuje svaki otvoreni i iskreni smjer, avaki karakter — slučaj Spiničić je dokazom — i gladi ljudo bez boja, bez onerogije, ljude koji nisu nit riba nit meso“.

„Vi znate gospodo, da mi Hrvati znamo biti lojalni. Naš narod nije samo vlada, Hrvati su — i to opotavano — dinastiju spasi! I A koja njim plaća za to? Da je jedan dio njih izručen na milost i nemilost Niemcom i Talijanom, drugi Magjaronom“.

„Koliko nas je ovdje, gospodo moja, svi smo nezadovoljni; i ja dvojim, da li će nit jedan govornik kod proračunske razprave izjaviti, da odobrava politiku grofa Taaffe i da je u njom zadovoljan. Niemci neće toga udiniti, nit Čosi, nit Hrvati i Slovenci; nit liberalni nit konservativni neće toga udiniti, a nadam se nit Poljaci. A ipak će ova vlada, a kojom nije nitko zadovoljan, naći tu važninu, koja će njoj glasovati proračun. A njoj bit će to dovoljno. Ali već tu okolnost, to protislovje, koje je nepojavno u zdravom parlamentarnom

živiljonju, govori jasnije nego li svi govori, koje se može izroći proti vladi grofa Taaffe. Dnećica glasovati će za proračun, jer se boji ljvicia; ljvicia jer se boji dnećica, ali nitko iz pouzdanja u vladu, iz ostvedođenja, da je ovaj sustav dobar i pravedan. A vlada sa svojim razdirajućim sustavom ostati će i na dalje“.

„Takvoj vladi ja nedozvoljavam dispozicionoga fonda, i kad bi u mojoj misli stajalo, srušiti ju, nobih se začao nit pred mišlju, da bi mjesto grofa Taaffe mogao uzeti gospodin pl. Plener. Mi Slaveni bi tada imali pred sobom otvorena protivnika. Rat bi se vodio otvoreno, častno, bez zasjeda, i mi bi znali na čem smo. Džanja moje i mojih uših sumišljenika neravnna se po tom, da li je ova ili ona osoba na državnom koraulu, nego po tom, kako vlada postupa sa narodim, imenito sa našim. Pošto vlada grofa Taaffe nepoštuje pravu našeg naroda, nego jih dapače umanjuje i uništjuje, i proti samomu obstanku našega naroda radi, neimamo nikakva povoda da ju podupiramo, nego usuprot avo razloge stupiti proti njoj. Mi bi mogli glasovati samo za onu vladu, koja bi bila avim narodum, imenito našom, pravedna, koja nesamo da nebi radila proti njegovomu obstanku, nego za njegov duševni i materijalni razvoj“.

Iza toga prolazi govornik na opisivanje stanja u Dalmaciji. Slika, koju je o njoj podao, pobudjuje obćenitu senzaciju kod svih onih, koji su ga slušali, ih njegov govor čitali. Završuje svoj govor ovimi riečim:

„Dok nebude vlada počela raditi u ovom smislu, i dok budu trajale nepravednosti, koje moradu podnašati Hrvati i u obće Slaveni monarhije, nemogu imati povjerenja u vladu, i glasovati ću s toga proti predložecemu dispoziционom fondu. Čast mi je izjaviti to također u imo mojih klubskih drugova“.

Govoru se je često povladjivalo, a na avri govorniku čestitalo i pljeskalo — na desnici.

DOPISI

Iz Liburnije 28. nov. 1892. — (Dalje). Zadruga broji 73 člana, a ufam se, da će se broj, ako Bog da, povećati, jer pučanstvo malo po malo uviđa, da „Zadruga“ neobstoji samo po imenu, nego da ona radi, napreduje i nastoji avimi silami okolo razvoja i napredka gospodarstva.

Dohodak imala je „Zadruga“ do današnjega dana, sa članaricom, darovi i podparami fur. 119, a potroška bijaše do danas 170 fur. 41 novč, t. j. potrošilo se ju više nego primilo 51 fur. 41 novč. Ako ovomu dodamo dug od godine 1891, vidimo, da smo vrlo zaduženi, jer dug iznaša od prošle godine fur. 11023, a od godino 1892 od fur. 5140 imamo duga fur. 16964 do danas.

U koju svrhu se je štogod potrošilo, moći ćete točno razviditi iz blagajničkih knjiga, koje će Vam se na razgled podnosciti, i koje će svaki od Vas po svojoj volji razgledati moći. Iz ovoga, što sam do sada naveo, može svatko uviditi, da financijalno stanje naše „Zadruga“ nije povoljno, pa kad promislimo na dug, eto ga „Zadruga“ imo, moramo zabrinute gledati u budućnost zadruga, jer nam se samo po sebi nametne pitanje: odkuda da namirimo potrebu; gdje da tražimo vrola, iz kojih da erpimo potrebita sredstva, pomoću kojih da nastavimo plodnosno djelovanje, koje smo započeli pred malo ne 5 godina, i hvala Bogu, pošto smo evladali toliko potožkoda, do danas dobrim uspjehom okrunili.

Smatram si dužnošću, da Vam u pravoj silici predstavim stanje naše milijnice zadruga, koja znam da Vam avim, kako

I meni samom na srcu loži. Znam, gospodo zadržari, da shvaćate cilj zadržuge, da poljite, od kakove važnosti bijaše ozračak zadržuge i da ste uvidili, da je zadržuga, u ne velikom razdoblju od 4 1/2 godina razvila polag svojih sila, dosta djelatnosti, i uplivala na razvoj i napredak gospodarstva, bilo u moralnom, bilo u materijalnom pogledu.

Vi ste bili pozvani, da po svojih silah podupirate nastojanja odbora, a sa veselijem priznanjem, da je svaki od Vas učinio svoju dužnost; da ste svi objublili zadržugu kako vaša vlastito dođo, i time pospjeli napredak, i omogućili uspjeh, kojeg je zadržuga do sada polučila.

Obazriov se na dosadašnji vaš postupak, uvaživ vašu potpurnu postojanost, mislim, da je opravdana moja nada, da ćete zadržugu i u buduću podupirati, ter nastojati, da dobije novih i čestitih članova, i time omogućiti daljnji uspješan rad, od kojeg jedino ovis sigurnan uspjeh.

Po nas i po našu zadržugu došlo je vrijeme kušnje; u toj kušnji kolebati ne smijemo, već si moramo pružiti desnicu, i pod izinkom: „Sve i svi za Zadržugu“, moramo koracati neustrašivo k našem cilju; ta i nam mora jednom da svano zora bolje budućnosti.

Uzvrđiv, da je došlo vrijeme kušnje, nisam pretjerao; niti sam tu moju bojazan izrazio bez temelja. No, jer moja bojazan jest žalibože temeljita, a da je tomu tako, molim da me još za kratko ali pozorno slušati izvolite, pak ćete se o mojoj bojazni osvjedočiti.

Poznat vam je svim, da je zadržuga dobivala godišnju podporu od zemaljskog kulturnog vijeća u Poreču, t. j. kulturno vijeće dostavljalo je zadržugu svotu lovnih karta i globa, utjeranih u kotaru dotične zadržuge. Ova godine ta podpora još je stigla nije, niti se u obće zna, hoće li podpora stići ili ne? Gospodin predjednik zastupao je i ove godine zadržugu kod sjednice, koja se je obdržavala u Poreču, i zabrinuto zapitao: zašto ne bijaše podpora dostavljena, hoće li dostavljena biti ili ne? Istom prilikom razložio je i razjasnio on financijsko stanje zadržuge. Odgovoreno mu bijaše, da treba posebnim dopisom obratiti se na zemaljsko kulturno vijeće i dopisati priložiti obračun od godine 1891; tada će slijediti podpora. (Obračun bijaše u ostalom dostavljen tomu vijeću još u februaru!)

(Konao slijedi.)

Franina i Jurina

- Fr. Bujorno, kompare Zorzi!
 Jur. Ča ti se miša u glavi?
 Fr. (Odkrije se i klanja se) Bujorno, Zorzi!
 Jur. (U šudu) Ljudi božji! Ča si mi, tugo moje, sa pameti prišao?
 Fr. Vidin, da neznas, kako se mora ripođiti u Bujah, ko ti ki reče: „Bujorno“! Ču te ja navauit: „Va in malora ti kon tati i ščavi, porko!“
 Jur. Ča takova krijancu ima troj kompare Andrija u Bujah?
 Fr. Vero bi boje, da ne bi nikad nikakove imali!
 Fr. Kako Jure — ako Bog da?
 Jur. Vero grom u Fratu, da vidim ako je on naš prijatelj va Rovinjo dobro zamen paš.
 Fr. Va dva misoca poli onoliko jeđmika mogal se jo dobro spratikat.
 Jur. I ja mislim, da se je navadil da će ređ protozat ruke na mirno i poštene muža.
 Fr. Bit će dobra lecion njomu i onim tarakim fakinom.
 Jur. Vero će.

Čestit Božić!

Zemlja se sniegom pokrila,
 Sveti očekuje čas,
 Pijama da opet zari:
 — Svetu se rodio Spas.

U maloj, nizkoj kolibri
 Novi je ugled dan,
 Paklenskih, kletih okova
 Zemski je prešao stan!

Kada će svetlo ugledat
 Osvetnik naroda mog?
 — Hoće — vila mi popjova
 — Pravedan želi to Bog!

... Leti mi, sitna pjesmice,
 U mlii poleti dom!
 Nazovi Božić čestiti
 Rodu ti dragome mom!

R. Katalnič-Jerstov.

Različite vesti.

Imenovanje. Zemaljsko prizivno sudu u Tratu imenovalo je gg. sudbeno vještbeniko Devetaka i drđa. A. Antončića sudbenimi prislužnici. Čestitamo prijatelju g. Antončiću.

Prva kruna. Veleod. g. dr. Mate Trinajčić, odvjetnik u Buzetu, darovao je na korist „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“ dva deset kruna u zlatu. Hvalimo orđanje g. doktoru želeđ živo, da bi se ugledali i mnogi drugi u njegov primjer. Veleod. gusp. Vinko Zamlić župnik u Voloskom podario je 5 kruna.

Prijateljem i znancem veleod. g. K. Miklavčića, župnika u Žminju, javljam ovim, da njegova boleat nije tako pogibeljna, kako se je mislilo, to da je izjavio primarni liječnik u Ljubljani g. dr. vitez Bloiweis, da imadu mnogo nade, da će naš velovriedni Karlo posve ozdraviti. Ova viest razveselilo će bez dvojbe mnogobrojne prijatelje dičnog župnika, dođim će razužiti njegove i narodne dušmane, koji su se bezstranno i bezdušno veselili njegovoj nesreći.

Njegov prijatelj.

O konstituiranju občinskoga zastupstva u Pomjanu. Za dne 17. t. m. bijaše uređena prva sjednica novoizabranog zastupstva u Pomjanu.

U Pomjan nadošlo je svih 30 zastupnika, nu deseterica njih, talijanaški pristao se Marsich-om na čelu, nehtjedoše u občinsku dvoranu, već čekaše u kćrmi na ono, što će se dogoditi.

Iz Kpra došao je sam kotarski poglavar, da priuštavaju sjednici. U uređeno doba našlo se u občinskoj dvorani dvadeset naših zastupnika. Kotarski poglavar, vied da talijanaški zastupnici nekane pristupiti k izboru načelnika i obč. savjetnika, sačati sa prisutnimi zapisnik, te naloži komesaru Petriću, da sazove u što kraćem vremenu druga sjednicu.

U občinsku dvoranu nadošao je međutim i vodja talijanaške stranke Marsich, koga je g. kotarski poglavar ozbiljno i strogo ukorio radi dječinskog njegovog postupanja.

Kako nam javljaju iz Pomjana sazvana je druga občinska sjednica po nekih u petak dne 29., po drugih u sriedu dne 28. t. m. K toj drugoj sjednici pozvani su isti zastupnici. Ako Talijanaši nit k drugoj sjednici nedodju, onda će bit sazvana tretja sjednica, a k ujoj bit će pozvani svi naši zast. pncipi, i k tomu oni naši muževi za koje je naša stranka glasovala u prvom tjelu. (To je po zakonu, § 33. odnosno 20. izbornoga reda). Našim pripoučemo jedino to, da budu kano i do sada medju sobom složni kao jedan muž, a napram talijanaškim ponudam i obećanjem glubi i aliopi.

Za proopt od čestitanja šalje nam veleod. g. Josip Gojtan, župnik u Kačorgi i for. u prilog „Bratovštini“ poprativ svoj dar aličedimmi redki: Na mjesto dvih kruna šaljem vam 1 for. jer ču kano do ovih dođo, a nova je godina tu, „Vivat, orosaic, floreat,“ dična naša Bratovština. „Zrno do zrna pogađa“ — poruđite njezinim prijateljcem. — G. Vjekoslav Spinčić for. 5., gg. Mirko i Ernesta Jelušić iz Kastva for. 2.; g. M. Mandić u Trstu for. 2. — G. Grosman Miroslav 2 for., g. Jurina Rudolf i for. svi u Kastvu; g. dr. Mate Trinajčić odvjetnik u Buzetu for. 2.

Iz Kastvaca občine pišu nam 10 t. mj: Javljamo vam, da si netko u gradu Kastvu zadovoljno riblje ruke. Jedna od njegovih ekromnih šaljica mu se ispunila. — Proall ponedjeljak ostavio je obćion

velećenjeni gospodin Antun p. l. Filipovića, birši obč. tajnik. Drmalo se njegovom stolicom, kopalo i rovalo pod njim, dok evo stolica ostala prazna, na koju će neposobniji lope i udobno sjesti početkom buduće godine. Žalilo se to i prije, nu moralo se na časak primiriti, jer do tri puta Bog pomaže. —

Svaki, koji je upoznao gosp. A. p. Filipovića, mora za njim žaliti. Žalibože kratko je vrijeme bio modju mumi! Ali i u ovo malo vremena dobar je utisak učinio na svih nas. Sviestan bio je činovnik, baš kakvih troba naša prostrana občina, u uredu nopristan i marljiv kao pčelnica, a u privatnom društvu mio i drag prijatelj. Ne da ovako govorimo u ime njegovih bližnjih prijatelja, već etalno smo, da govorimo na usta svih čestitih i nepristranih občinara kastevskih.

Pitati će tko možda: zašto se ga onda odpuštio od službe? Kratak je nato odgovor, a mnogo u sobi zadržaje: Gosp. A. p. Filipovića je stalna karaktera, muž sviestan i duševan, koji misli svojom glavom a ne da radi proti svomu usvjedoženju, kako netko drugi, trubed u kojekakve tudje tikve i rogove. Da, takov je on čovjek, a takovoga nemogu trpiti duševni patuljci, koji bi htjeli, da im se sve do orne zemlje klanja, da im se ližu skute i koljena.

Žalimo što je sl. občinsko zastupstvo otvorilo zaključak, kojim gubi naša občina jednoga izmed najboljih svojih činovnika. Nu osvjedočeni smo, da će sl. obč. zastupstvo prije ili kasnije požaliti svoj korak, a spletkaru doživljemo u pamet onu groznu: „danas meni, sutra tobi“.

U nedjelju anukipulo se u Kastvu u kćrmi gosp. Jolušića liepo društvance bližnjih prijatelja gosp. pl. Filipovića, da s njim u društvu i vriedno gospoju, sprovedu zadnje vrijeme njihova boravka u Kastvu. Uz pjesmu i kiđeno zdravice nadodje i pđnoć, a onda sprovedu ih kuđ pjevajući.

Završujemo ovu viest rječima, što mu ih izrekao prijatelj u zdravici:

— „Idite, prijatelju dragi, u užu vašu domovinu, u krasnu Dalmaciju, tu koljevku Hrvata. Žao nam je vasma, što nas tako hitro ostavljate, ali nas ču, a i Vas nek tješi ona poznata: „Svaka sila za tri dana“. Molim Vas, dobri prijatelju, nemojte zaboraviti Kastva, kao što ni mi Vas zaboraviti naćomo. Nemojte nam u grieh upisati nepravdu, što ste ih nepravdno morali kod nas protprpiti, ta poznato vam je, odkud vjetar puše. — Svetan vam put u Vaš dragi zavičaj! Svevišnjuga blagoslov nek Vas prati kroz cijeli život u društvu Vaše čestite gospoje. Junsko zdravlje nek Vas verno prati, a sreća nek vam viekom kumuje. Živili!“

Zatvoreni. Mjestno redarstvo u Tratu zatvorilo je dne 20. t. m. nekoje talijanske ugrijane glave, ređ bi radi političkih prekršaja ili zločina. Zatvoreni su: Ragerio Bernardini i njegov stariji brat, to Cesare Cengi i Josip Cerne. Sva trojica bijahu upšepni u trgovini ota Bernardini-ova, to bijaše u njihovih stanovih premoćina. Govori se, da bijaše po zidovih Trata u noći od 19 na 20. t. m. buntovničkih plakata. Sve to svadja se na desetgodinjiću smrti glasovitog Oberdanka.

Hrvatska Čitaonica u Baški obdržavati će u vlastitih prostorijah glavnu skupšćinu dne 27. tek. (§ 13) u 4 sata poslie pođno.

Za „Bratovšćinu“. Eto nam na vratih nove godine. Obićaj je stari, da si tam prigodom jedan drugomu ustmeno ili pismeno saželimo dobar početak nove godine. S tim je skopćano više il manjo nešto truda i troška. — Zadnjih godina zavladao je kod nas u Istri vrlo krasan obićaj, da se mjesto čestitanja, doćično mjesto troška za čestitanje, daruje plemeničkoj našoj „Bratovšćini“ enu sveticu novcu, što bi pojedinačno potrošilo na parir i bi-lijgoje i neradunav truda; da se ukulo odkupi od čestitanja. Mi se đvratu nadamo, da će se taj obićaj i ove godine nastaviti, pak pozivljemo sve prijatelje „Bratovšćino“, da bi posegli malko dublje u žep, te podarili koju svetnicu sa „Bratovšćinu“. Liepšo il bolje nemoćomo čestitati znanou il prijatelj van tim, da pomognemo cijelosti, nevoljnemu narodu, a to postizavamo tim, ako priskoćimo u pomoć našoj ućodnoj se mladoći putem dične „Bratovšćino“. U današnjem broju poćimljemo priobćivati u tu svrhu milodaru, to se nadamo, da će se ovim pridružit i svi oni naši rođoljubi, koji u istinu za narod i narodom iskrono misle i čute.

Glavna skupšćina „Hrvatske Čitaonice“ u Miholićih obdržavati će se dne 31. decembra 1892. na 5. sati u večer sa slijedećim dnevnim redom: 1. Čitajlo zapisnika poslednje sjednice. 2. Izvješće bla-

gajnika za god. 1892. 3. Biranje novog odbora. 4. Razni predlozi. 5. Iza sjednice „Siltvostva večer“.

Naše krčmare i trgovce sa vinom, koji zalaze kupovati vino na Višnjansćinu upozorujemo ovim, da se đuvaju talijanaških posredovatelja i trgovaca, koji traže samo svoju korist i koji se za našimi trgovci i krčmari smlju i poruguju. Na Višnjansćini imade u naših selih: Rađođi, Dekoviđi, Žikovi, Bradići itd. dosta dobra vina biologa i crnoga, pa tko bi od naših trgovaca ili krčmara zašao u ona strana, noka se obrati na vriednog našeg rođoljuba Antuna Rađoša, posjednika u Rađoših, pošta Višnjau.

Iz Pule pišu nam 20. t. m. Dao 13. t. m. premينو je Šišanski župnik gosp. Jakov Ravnikar u 51 godini svoga života. Akoprom se nije pokojnik nauzimaao za budi koju političku stranku, ipak nije imao mira danju ni noćju pred „sinovima djedovske kulture“. Njima bilo je dostatno, što je bio Slavjan, a no pričaša naših nespasjanjaka. Na njegovu zadnju počast došlo je mnogo naših kmetova iz bližnje okolice, kao: Jadreških, Šikidih, Modulina i Lizašana, a samo malo bito je vidjeti Šišanskih zaljepljenjaka. Mnogi se jo žalostim sroem vratilo kuđi sa gomile pokojnika; ta krđanska dužnost je: žaliti mu od Svevišnjuga labak i srotan pošinak! Poćivao u miru!

Smrću tog svećenika izpraznila se opet jedna župa u našoj biskupiji. Eto, koliko župa već je izpraćinijeli! Koliko vremena očekuje uz razpie itih, pa još je mišta ne vidi niti đuje! Željati jo, da se to čim prije dogodi, te da se ovdje no najmljsti župnik, koji obič poznavao hrvatski jezik, kako bito neki „italianissimi“ u Šišanu žuliti, nego svećenik, koji je vjšt obim jezikom potrajnije, budući imade u toj u pretostajjem broju — Hrvata.

Kad sam već kod toga, ređi ću dvie i o Šišanskoj školi. U ućionu polazi djeće obih narodnosti, nu u većini je takovih, koji nit rječice talijanska ne razumiju. Ta djeca jesu iz samog Šišana, to iz oblićnijih seoca Jadreških i Šikidih. Roditelji njihovi prilijonji su, da šalju svoju djecu u školu, u kojoj učitelj, kao rođjan Tirolac, ne poznaje hrvatskoga jezika.

Svako si može dakle pomisliti kakov može biti uzgoj to nevino dječice. Mi mislimo, da kada se jo „a vriome ućiteljovanja Batestina podučavalo i u hrvatskom jeziku, te budući, da si sade nalaz: kud to ućione paralelka, zato taj učitelj nebi smjao tu ućiteljovati, budući ne pozna zahtjovanog jezika. Zar školske oblasti ne znaju, da imade i učitelja, koji su usposobljeni v obih zemajekih jezicih? Ne može li pako školska oblast nekako takvoga ućitelja nađi, ustrojiti bi se morala tu i hrvatska škola, jerbo sadašnjim postupkom ne radi se drugo, nego potaljanđu se djecu hrvatskog roda.

„Matritelj“.

Iz Višnjana pišu nam 19. t. m. Obćivao sam, g urednicu, da će Vas obavieštiti o minulih naših občinskih izborih koja ućenu glava, ali kad ućima do anda o tomu mišta u dičnoj „Slogi“, ovo mone kmeta, da vam priobćim što znadem i kako najbolje mogu.

Poznat vam je, da su protivnici naše krvi predobili u III. i I. tielu. Žalostno je, što njim do te pobjede pomoglo je i naši izvanjaki kmetovi, koje bi strastveni Višnjanci bez milodarja utopili u žlied vode. Kako je došlo do te pobjede, netreba vam na dugo tumačiti. Kano biesni psi letili su višnjanski gonđini davno prije izbora po naših selih, a u dane izbora hvatali su našo ljude kao da imadu za to od sudu ili političke oblasti posebno dekreto.

U gradili Višnjau nije od naših nitko mogao, koji nije imao pozitivno, doćimo je talijanska fukara ulazila i izlazila po miloj volji. Na raznih stranah okolo gradića strazilo je 10 oružnika, koji nisu pušćali našim bez pozitivno u grad. Sve dane izbora šćotao se po Višnjau Kamalić, komu je služilo preko 100 sensala, čekajući uvijek na njegov mig. Izmedju ostalih izabrani su u III tielu i dva Poređana t. j. Kamalić i Sinčić, kako vidite krasna talijanska imena!

U II tielu nepomoglo našim narodnim protivnikom sve slopariji mišta, to smo tu predobili za 22 glasa viedno. U I tielu pobjedilo protivnici i to pomodju noutrdnih listina i radi nezornosti naših birada. U tom tjelu glasovao je Talijanaše oćeob, kojim ne pripada po zakonu izborno pravno. Primjarice navadjam vam jednog umirovljenog svećenika i jednog umirovljenog ućitelja. Naši svećenici bijahu sprječeni doći k izboru, jer se jo onog dana svetkovaao u orkvi imendan našo prejano ćesarstvo i kraljice Josipa i v, itako izostao

družtvo, sve dva po dva, kao prava braća, u županiju Pabri isto obdina, u kome: Antuna Spinčić, da tamo spravedno zajedno u veselju po podlje. Učinili su to već i drugda. Al ovaj put učinili su nešto, što je vrijedno, da se među našim mušići nasledjuje. Veselje se sami, sjetili su se i onih, koji se neimaju diče veseliti; spametili su se naše ude se mladosti. Neki su rekli da bi ljpo bilo, da štogod za našu milijoniu „Bratovščinu“ sabaru, i svi se se tomu radošno odazvali. Svaki je dao malu svotluiu, i sabrali su for. 5 i 20 mč, koji su već odobru „Bratovščinu“ izručili. To nije Bog nsa kakova svota; ali ako se pomisli da su to sabrali mušići, koji svaki nevišć zaslužu sa svojimi žuljivci, i koji nisu ušli nikakovih visokih škola, onda rado priznajemo, da je to primjer, koji je vrijedan, da sluđe i drugi. Svako nedjelje i blagdana se naši ljudi sastaju u jednoj ili drugoj krčmi, da se malo okriepu i među sobom razvesele. Kad bi se tako više puti sjetili „Bratovščinu“, mogla bi ona imati ljpoih primosa, i moglo bi se sve više pomagati naše siromahne učenike i učenice. Dao Bog, da nebi to bilo zadnji put i da bi jih sliedili drugi. Medjutim kličemo našim mužic iz Spinčićevog županije: Živiti!

Iz Oprtlja pišu nam 26. t. m. Naši nesposobni, premda se kod zadnjih običinskih izbora „sjašno“(P) pobijedili, nemogu se ipak nikako umiriti. Gdjegod njim se i najmanja zgoda pruži nastoje svoje prostačtvo i divljačtvo na vidjelo iznasti. Prot našim dostitim svećenikom naporeao su njihove otrovne strielice u prvot vrsti. Neima svećenika naše krvi, koji bi mogao proći kroz naše dišljake mjesto. O tomu pisali ste mnogo i dosta osobito tadašnjem ove godinu. Kao dopunjak svemu tomu izvolute pribiđiti i sliednuce navalu na našeg svećenika.

Volovoludni kapelan iz Topolovca, voleo. g. Jo s i p K n a v a, jest dobeo trn u peti naših irendentata. Njiga imadu osobito na zub. Toga mu netraje pred nitkim i nigdje. To mu pokazaje i dne 23 sept. kadno je morao proći kroz Oprtlju, da se uputi u Motovun, kamo je bio pozvan na čuo. Vozeci se dakle kroz glavovito naše gnjезде dočekala ga u jarku blizu gradčica grudeka kučinad takovim urlikanjem i žviždanjem, da se malne konji poplašise. Sa jednoga prozora baci netko blata na konje a za kočijom bacahu kamenje, to se može g. K n a v a zahvaliti Bogu, što je iznio žviti glavu.

Dovnaz narod iz okolice za tu divljačku navalu na svoga svećenika, bijaše toli srdit i ogorčen, da je moglo doći do ozbiljnih posljedica. G. K n a v a pritižući se primeno c. k. namjestničtvu u Trstu radi to navale iztaknuv u obtužbi kako su već go sanda mirati obdinari uzalud molili, da bi se u Oprtlju radi mira i reda namjestila oružnička postaja. Na tu pritižuću dobio je putem političke oblasti u Poreču dne 17 novembra odgovor od namjestničtva, da je ostala iztraga povelona usljed njegove prethodne radi dogodajua u „Topolovcu“ od dne 23 septembra 1892. proti osobam, koju su mu pokazalo onom zgodom njihovo „n e z a d o v o l j a t v o“, po sve bezuspješna, radi česa da nemogu političke oblasti proti krivicom postupati.

Taj odgovor iznenadio je g. K n a v a sitno, je to njemu u Topolovcu ništa dogodila nije, ni se je on proti Topolovčanom pritižući, već proti Oprtljanom. No manje zecudno ga je taj odgovor i s toga, što se navala na njega rieđu i činom spominje kamo „n e z a d o v o l j a t v o“ oprtljalskih namirnjaka, dočim se u kaznenom zakonu takovo navale sasvim drugim imenom krata. Na tim nije jošće to pitanje rešeno.

Odbor „Hrvatske čitaonice u Medulinu“ pozivlje sve članove na redovitu glavnu skupšćinu, koja će se obdržavati u nedjelju dne 1. sieđnja 1893. u 2 sata poslje podne sa slijedećim redom: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Izvještaj tajnika i blagajnika. 3. Proračun i obračun za ovu i drugu godinu. 4. Izbor novog odbora. 5. Razni predlozi.

Radi uvreda Njeg. Vrhlaštva bio je dne 27. m. od zomajčkoga suda u Trstu odsudjon na šest mjeseca težka tamnica Fran Coverliza, krojač i Talijan iz Pazinu.

Zaplrena. Zadnji broj izvatnega „Slovanakoga Svota“ bijaše zaplijenom radi uvrednoga članka „Slovanika leta 1892“. Uredništvo je pririelilo drugo izdanje, koje se nalazi jurvo u rukuh čitatelja. K zadnjim izborom u Pomjanju. Zabilježi, g. urednišću, i ove značajne ortice o glasovih naših izborih, neka ostanu na uspomeno dalekoga potomstvu. U I. tielu propali smo — kako je obćenito poznato; da smo pako taj propali, nije to pripisati

toliko u zaslugu talijanaca, koliko u nozmaru nekolicu naših braćama iz rečenog tiela. Birači ti obučali su prije izbora, da će svakako birati, ni rieči no održaje i tako ostaje Talijanaci u ređini. U ostalom imedju isabranih zastupnika u tom tielu (sveođe vriednih muževa naše krvi, za koje se nadamo, da će su prvom zgodom odkrižati od koparskih smušenjaka i smutljivaca, to da će se pridružiti braći po krvi i po jeziku. Čujte još ovu: Jedna vriedna žena iz Krkavea odvratila je baš po mužku nekome šarajščoku prodanu, koji je došao u Krkavee te jurugljivo izasvo rekou: prišal sam prasce k upovati. Pametna žena će na to prodanu: Znam, s nam. u rčinu sto kupoval i prodal, ma za pitomnjake nimate novca!

Iz Kanfanara pišu nam 20. decembra. Mnogi se još sada spominju radošću i zahvalnošću birvega našega, sad umirovljenog učitelja i orguljaša g. Sauli-ja. On bijaše u svoje vrijeme i obd. tajnik, a endanji (a ne više budući) obd. načelnik imo mnogo toga njemu zahvaliti, da je ono, što je dandano. A kakovu zahvalnost je primio zato od njega? O tom znadu ovdje ovrkutati i vrebti. Budući da je imao ovdje dvio kćeri udato, ostao bi bio i u miru ovdje do smrti, ni viđeo, da ima dva zeta, od kojih jedan ni u suu rad nevidi one, koji bar mislo hrvatski, a drugi da je sa šarajšču, zapusti ono mjesto, gdje je toliko godinu vjerno služio kao učitelj, orguljaš i obd. tajnik, te se vratio u svoju domovinu, u divnu Goricu, gdje neka ga Bog uzdrži još mnogo ljeta u zasluženom miru. On bijaše uzoran otac svoje obitelji, koji je točno vršio svoga stališa dužnosti, kao i svoga katoličkog značaja. Njega se vidilo u orkvi i onda, kad nije imao na orgulju igrati, to pomagaje pjevati na misli i na večerini. Njega nasljedova drugi učitelj, Dalmatinac, komu, kako to ide, se je izručila i služba orguljaša. Dk se je očutila velika razlika medju njim i Saulijem u svakim obziru, to je uvidio i svaki najzadnji segljak. Dobil i smo u to vrijeme izvratnu i značajnu uditeljicu (za koju još i danas svaki pravi prijatelj naše mladeži plače) a i ona bijaše prgonjena to ostavi svoje volje mjesto, gdje je vidila, kako jedan drugoga viditi nemože, i da mu, koliko više može, naškodi. Dismo dalje. Da su se obd. tajnici mienjavali pod sadašnjim načelnikom kroz 10 godina, kao i mipistri i Španjelskoj, svakomuo je poznato. Nu najmladjiji imedju svih jest sadašnji obd. tajnik. Neznamo, kako su naša gospoda (koliko ih je?) donnala za taj veloum, koji se je sakrivao u Vrhinadi, to su ga napokon našli, pa hajdo kočijom pohoditi ga, moliti, neka dođe ovamo, da spasi kraljevtvo, da mu bude polje, nego dnošca (gdje za nj nisu marili) to značaj, da igra nešto na orguljalu, obećali mu i orgulju! A mudar bijaše on. Viđeo da se ovdje mienjaju tajnici, kao i marčeno vrijeme, učinio ugovor za 6 godina, da ga nemože nijedan potjerati, ili ako ga potjeraju, da mu se izplatili sva svota, koja ga još ide do svršetka njegove 6 godišnje službe.

A sad, kako se vidi, došadilo mu ovdje, to bi rado razrušiti ugovor. Tako bože, da bi bio jur razrušen, a on daleko od ovdje, tada možda bismo imali mir ovdje. I radi orguljanju bi bilo želiti, da nas zapusti, ili ako ne, da igra onaj, koji bi igrati imao t. j. učitelj. Dok je igrao učitelj, barom su djeca pjevala u listu na misli, a sad toga nije; dok je igrao učitelj, nije se čulo nopratičnih i dvojbanih koracina u orkvi, kako mi je kazala osoba, kojoj se može vjerovati i što smo pripravni i prigomom potvrditi. Po mojem znanju orgulja posvuda učitelj, ako je sposoban, ni pošto pako osobe, kojim je samo do pluća, a orguljanje „s o c c a t u r a“. Dakle, zašto si prouzoe službu, ako ti nije do toga, da ju savjestno ovršiš. Da je on gospodar i da neima straha od nikoga, vidi se iz toga, što neopita ni najvsi svomu erkonomu poglavaru, kad nemari doći u orkvu, nego si misli: „d i s t r i g a v e v a l t r i, m i s o n t a t u f o“ oslanjaju se pri tom na svoje tobož pokrovitelje. Da on svoje dužnosti nevrši kao orguljaš, o tom se govorelo toliko puta medju pukom i da mu mora biti jako teško naučiti se jednu crnu misli, ili pak je nespoosoban zato; a igrali su Sauli i Valoš i sami pjevali, ali gosp. Žuilo bi se prvi-ot utrudio ili svoj glas pokvario. Svar će biti novoe običinskoga zastupstva, da o tom pitanju ozbiljno promisli i da odpravi čovjeka, koji se doand nije potrudio naučiti žbzik puka, koga služiti da od orgulje dadu opt onomu, komu idu t. j. učitelju, da uči djecu i da neostane sav naraštaj — tup.

O konstituiranju novoga obd. zastupstva nezna se još ništa. Vidi se iz toga, da bi neki još rado kakav dan grijati naščelnicu stolicu, a najviše žao će biti onomu čemo dolje kod „mupso“ ako nebude išlo po njegovoj volji, što se ufama, da ne bude. Mnogo imade toga još u biesgah, nu sa danas pustimo to. Nebudu li protivnici mirovali, uloviti čemo ih u toliko, da bude puna glava kakovu godinu, a pogladiti čemo a njimi zajedno još kakovega veločasnoga gospodina, koji misli, da je u njemu i njegove svoje prijateljom sve dozvoljeno. Viditi i čuti da dokaze i svjedoka, kojih nebudu voseo ni on, ni njegovi šarajščki prijatelji ovdje, a toliko manje prose. biskup. Ljpa starost. Ovih božićnih blagdana prominula je u selu Franciđi, obdina Kastav, gđevojka Matkova u Dubrovici u dobi od 96 godina. Na Ivanju sprovijđen bijaše sv. sakramenti za umiruće u selu Trtni, ista obdina, staro Antosej n a k u dobi od 96 godina. Pripoviedaje nam, da je bio taj starac ove godine prigodom zaitbu svoga unuka tako veselo, da je od veselja zaplesao. Pod kapelaniju Rakavna, kamo spadaju i navredna sela, imado starica imedju 80—90 godina. koje oprte breme na ledja kao da im je 20—30 godina. Iz Medulina pišu nam 28. t. mj. Velikom mukom primio sam slabo moje pero u ruke, da opišem stanje našeg puka ovdje u Medulinu. Počet ću najprije sa našim družtvom „Čitaonica“, koje tu ostoji već blizu dvie godine. Članova bilo je na početku djelovanja tog družtva prilican broj, taku da je baš krasno bilo vidjeti, kako napreduje. Taj napredak vidio se i u tom, što smo već bili namielili sagraditi „Narodni Dom“ pomoću dohodaka članarina i pomoću darova članova i drugih rodoljuba, koji nam u ljpoim broju tog krasnoj namieli u pomoć priskočilo. Nu pred nekoliko vremenoa zavladaše je neka struja, koja je počela kvariti našo račune, tako da se sada nalazimo na slabih noguh, pa predviđam i tožku i žalostnu redovitu glavnu skupšćinu, koja će se obdržavati svreštkom toga mjeseca ili početkom drugoga. Govori se naimo, da će izstupiti članova, koji su valjda od koga na to ngovoroni. Čuo sam od mladića, da će ih prilihan broj izstupiti, pa kad ih bude volja, da će se sakupiti i pririeliti kakov ples ili koju drugu „frazu“ u kući našeg narodnog protivnika. Ja mislim, da oblast toga nebi imala dopustiti, nego samo onda, ako bi to bilo kakvo posebno družtvo pod drugim imenom. Tom našem „suhonji“ se valjda najješa u glavi, kako bi uvoao i u ovom našom inještanoou kulku „Logu nacionalo“ ili budi što slična, što pako nebi bilo drugo, nego samo demostnacija proti našoj „Hrvatskoj Čitaonici“.

Voleću moju gospodine! Ja već duže vremena predviđam nesreću, koja će zadesiti naš puk, ne bude li se drugačije s njim postupati. Oni, koji bi morali biti prvi i glavni puka, ti ga vode za nos ili ga poave zanemarivati. Pred nekoliko mjeseci ošli su neki seljani u Poreč do nadpastira moliti ga, da izvoli župni razpisati i da nam dade šestita župnika. On im odgovori, da je „guveran“ sa sadašnjim župe-upraviteljem zadovoljan, pa zato mu se nada odstraniti ga. Odkuda, kako i zašto je s njim „guveran“ zadovoljan, tumačite si sami. Bojeći se ipak, da će ga biskup premjestiti, nastoji, da predobjeje za sebe sa šćepni voćinu puka, čega neće ikada postigniti. Taj gospodin nije članom naše čitaonice niti drž bi koji hrvatsku novinu, a naš narodni pokret zahteva ga manje nego li Kinezo. Potužiti mi se je, veločasnii gospodine, i na mlitavost nekolicij naših rodoljuba, koji bi mogli i morali nam ostalim u radu, požrtvovnosti i rodoljublju prednjačiti. Ti spavaju, a protivnik bdije. Svi morali bi odlično ustati na obranu naših prava i svetinja, a a protivnikom niti u vrijeme mira prijateljevati li bratiti se. Na nego dakle, gospode praci, bili crkveni bili svjetovni. Puk od Vas imado pravo tražiti, da ga dovedete po stalnoj i čvrstoj stazi k duševnom i tjelesnom bolju. Tko je pošten i valjan, on se toj svotoj dužnosti oteti nemože. Budimo medju sobom složni i jedini; izbjegavamo protivnike roda i jezika, pošto smo izgubili nadu, da bi se dali ikada poboljšati. Oni su izgubljeni za uviek za sve što je pravdno i pošteno: daleko njim dakle kuđal!

Novi knjiga za hrvatski puk! Knjižara Dioničke tiskare u Zagrebu pozivlje na prodrobju na novu knjigu za hrvatski puk, koju je napisao g. Pitar Tagartlija, a „Matice Hrvatska“ nagradila pod naslovom „Poljodjelstvo najdiđnji zanat“. Ova je knjiga pod štampom to se pozivlje ovim na prodrobju.

Zadnja je ova knjizica; zahvalnim i ugudnim čitanjem podučiti naš puk. Ona nije kakva slaboparna poljodjelstva razprava,

nego zanimiva povjest poljodjeljske jedno obitelji, koja razboritom radnjom, pa redom, poštenjem i uztrajnošću duđe do blagostanja i zadovoljstva.

U knjizi je poučnih poljodjeljskih i obrtničkih pravila, kano i ljpoih primjera za težake, gospodare, boljare itd., a nadahnuta je čistim hrvatskim domoljubnim duhom. Pisac je nastojao ljpoim primjorama dokazati, kako se može ugudno živjeti i na selu, jer premda poljodjelstvo iziskuje truda kano i umnoga rada, ipak poljodjelcima pruža sredstva takova zadovoljstva, neodvienosti i blagostanja, kakva bi možda zladnu tražili u velikim gradovima i kod drugih društvenih stališa.

U Italiji, a osobito u Francoskoj, velikim se uspjehom izdavaju sada mnoge knjige, kojima su zadane, da ugudnim i zabavnim štivom puk poučavaju, znanstvenu pravila shvatljivo načinom nu razjasne a moralna i patrioćna mu čuvstva nadahnu, pa baš za tim je pošao i gosp. Tagartlija svojom knjigom „Poljodjelstvo najdiđnji zanat“. — Ciena je knjizi 60 mč.

„Matice Hrvatska“ dotiskala je svoje ovogodišnje knjige, i to na broju njih devot: 1. H o i d: Slike iz običaja zemljopis: Knjiga truda. Sa 74 slike i tri zemljopisne karte. (Poučna knjižnica XVII.) 8-na VIII. 268 str.;

2. M i g n e t: Poviest francoske revolucije od god. 1789. do god. 1815. Prevede. pripomenkom i kazalom popratio Ivan R a b a r. (Svjetske poviesti knjiga XI.) 8-na XXII. 394 str.;

3. Antologija Hrvatska. Umjetno pjesništvo starijega i hrvatske doba. Sastavio Hugo B a d a l i d. vel. 8-na XIX. 310 str.,

4. N o v a k: Pod Nebhom. Pripovijest iz senjskoga života. (Zabavna knjižnica D XLV. CXLVII.) 8-na 698 str.;

5. C a r i d: Kristof Kolumbo i otkriće Amerike. Sa 51 slikom i geografskom kartom Kolumbovih putovanja. 8-na IV. 237 str.;

6. T o m i d J. E.: Pastorak. Pučki igrokaz u četiri čina. (Zabavna knjižnica CXLVII—CXLIX.) 8-na 142 str.;

7. Š a n d o r G j a l s k i: Osvit. Slike iz tridesetih godina. (Zabavna knjižnica CLX—CLIII.) 8-na 361 str.;

8. S m i t k l a s i M a r k o v i d: Mision Hrvatska od god. 1842. do god. 1892. Spomen-knjiga. Sa dvanaest slika i jednim snimkom rukopisa. vel. 8-na XVI. 338 str.;

9. P l u t a r h: Izabrani životopisi. Do prvi. Životopisi znamenitih Grka. Pravo, uvod i bilješke napisao Stjepan S o u r. (Prievodi grčkih i latinskih klasika avoznk dviesto.) 8-na XIII. 297 str.

Prvih osam knjiga dobivaju članovi „Matice“ uz obični godišnji primos (uplaćujući utemeljitelji uz primos od dva obroka po 5 for., a članovi prisnoiti uz primos od 3 for.), a dovesti kao nakladniku „Matice“ uz cionu od jedne fiorinte.

Pošto se je do danas od prošlogodišnjih 6.833 člana-prinosnika tok njih jedna trećina prijavila i svoje primose uplatila, to se najljudojije gg. društveni povjerenici „Matice“ umoljavaju, da se na prijavi članova i sa dostavom njihovih primosa kolikovo moguće p o ž u r e, jer se inače u najljulju volju „Matice“ sa dienjenjem dotično razaslijanjem ovogodišnjih knjiga za koji dan neće moći započeti.

„Matice Hrvatska“ nije štodila napose ove godine — slavet pedesetogodišnjice svoga obstanaka — ni truda ni teška, da ovogodišnjim svojim književnim darom (kako se mogu članovi društveni i iz samih naslova knjiga uvjeriti) i što se tiče obilna izvorna sadržaja, znatna broja, velika obsega i ukusna izdanja knjiga prema našim književnim prilikam i najstrožije zahtjeve svojih članova u svakom obziru potpuno zadovolji, pak zato pouzdana i „njekim pravom obokuju, da će se i ova godinu ne samo prošlogodišnji članovi „Matice“ odazvati, nego da će i mnogi novi članovi „Matice“ pristupiti, da se uzamognu i mnogo veći troškovi nego drugih godina sa sve knjige namiriti i daljni društveni prosvjetni rad krepko i odvažno nastaviti.

Naklada ovogodišnjih knjiga „Matice“ je ravnih dovest tisuća (o jednu tisuću vođa nugo prošle godine) otisnata, to će se primati članovi i slati im knjige, dok samo bude zalih knjiga, — i to onim rodem, kako so članovi prijave i svoje primose uplate. Na ovo se naročito gg. društveni povjerenici i članovi „Matice“ upozorjuju da nebi usljed zakašnolje prijave i uplate članarine — kako so je slušiti i prošlih dvu godinu — i mnogo stariji članovi-prinosnici ostali bez knjiga, — a uprava „Matice“ nemože i nemože ni uz najbolju volju inače postupiti, nego da knjige „Matice“ medju članova-prinosnika onim redom razpauava, kako so isti prijavljuju i svoju primose uplaćuju.

Pošto je uprava „Matice“ vanredno obtečena i posve zapremljena poslom oko raspisivanja to se umoljavaju i gg. povjerenici članovi „Matice“, da se glode poziva ovogodišnjih „Mladih“ knjiga i isključivo na društvenoga knjižovnika goep. Ivana Schneidera (Frankopanaka ul.) obraćaju.

U Zagrebu, na budnji dan god. 1892.
Uprava „Matice Hrvatske“.

Razprava proti jednom magistratom činovniku u Trstu. Dnaus se vodila razprava proti gradskom prisjedniku g. dr. I. Artico radi uvredio poštenja počinjenom tim, što je predbacivao odborniku G. konsumnega društva u Rojauu, koji mu je predložio slovenski sastavljeni u molbu, da društvo radi za Rusiju, da tjera za Rusiju politiku, te da će izgubiti čak i vjeru, i to samo s toga, što mu bijaše predložena slovenska molba.

Društvo zastupa: go odvjestnik g. dr. G. Gregorin a obr. ženika g. dr. Hortis.

Obtuženi bijaše oduđen na globu od for. 50 i na platež parničkih troškova.

Žepni učiteljski kolektar za g. 1893, što ga izdaje učiteljsko društvo požeško doline, doštampava se u tiskarskom zavodu Drag. Albrechta u Zagrebu, ter će se ovih dana razasijati Štovanomu učitelstvu. Naglašava osobito, da je odbor ročenoga društva uložio sve svoje sila, da kolektar i za buduću godinu bude što bolji i savršeniji. U njem će biti obilna i lepa gradiva, koja će svakoga učitelja zadovoljiti. — Odboru je pošto za rukom, ter je za taj kolektar dobio — osim točna popisa učiteljsva Hrvatske i Slavonije — i posve točno opise posestrime Dalmacije i Istre, pak Bosno i Hercegovine, kojima je popisom kolektar prema lanjskemu obćenju odbora znatno upodpunjam, akoprem mu format i dabljina neće biti veća, već će biti posve shodan za žep. Večan će biti ukusno i lepo. Ciena mu je 1 for. Upozorujemo naše cijenjeno učitelstvo na tu knjizicu, koja — obzirom na njezinu praktičnu vrijednost i korist, a na nisko udarenu novčanu cionu — zaslužuje osobitu pažnju slavnoga učiteljsva.

Predbrojiti se može svatko kod upravnoga odbora učiteljskoga društva u požeško doline u Pozeži.

Izašao je broj „Iskra“ 19—20 sa sledećim sadržajem: „Talijanski roman“, piše Jankić Čedomil. — „Zvuk Atlantič i Rade naimar“, narodna pjesma iz Bosne, priobio Abdulcel beg Hrasnica. — „Prejubnica“, dramatička erta, R. Katalinić Jeretov. — „Iz književne ostavštine M. V. Ivanova. „Iz tudjine“. „U gondoli“. — f Marko Vuletić Ivanov — osmrtnica — U smrt M. V. Ivanova. R. Katalinić Jeretov. — „Odaliskina“, pjesma, Ljubo Mil. — „Magle“. — „Virgo“. Preveo R. Katalinić Jeretov. — Književne vijesti. — Preporučamo i našim čitateljem taj po učeno-zabavni i lepo uređivani list, koji stoji na godinu samo 3 for., a za djake i učitelje for. 2. — Predplatu prima urednik „Iskre“ g. Nikola Šimić u Zadru.

„Vienac“ br. 50. od 10. prosinca izišao je s ovim sadržajem: Samudin. Napisa Vladimir Borota. (Naastavak.) — Pjesnički album. Spjevali Jovo Dragić, R. Katalinić Jeretov, Riza beg Kapetanović i Stjepko Španić. — Osvrt na 25-godišnje djelovanje akademije. Naortao i besjedio dr. Fr. Rački. — Listak: K slikam. Književnost. Sveštice. — Slike: Župna crkva sv. Blaža u Zagrebu. Naort J. Vancanec. — „Vienac“ izlazi svake subote na dva arka. Ciena mu je na četvrt godina 1 for.

50 nđ, poštom 1 for. 75 nđ. Svi do sada izišli brojevi mogu se dobiti.

Lutrijski brojevi

Dno 24. decembra				
Trst	85	81	57	38
Lino	17	47	10	82
Dno 28. decembra				
Prog	8	26	15	29
Hormansdt	85	60	88	77

Javna zahvala.

U blagotvorno svrhu hrvatskog pripomoćnog društva u Beču naročito u svrhu utodišta, koje podržavamo za hrvatske djake visokih škola, primismo od vrlo uvažene obitelji blagopokojnog gospodina opata i župnika dra. Stjepana Pogledića u Zagrebu a na ruke p. n. gospodina dra. Milana Anruša 100 for.; nadalje od slavnog ravnateljstva prve pučke dalmatinske banke u Spiljtu 30 for.; od visokorodjene gospođe N. N. u Osioku (tvrdja) 20 for.; od slavnog upravitelstva obćine Makarsko 100 for.; od p. n. gospodina dra. Milana Anruša u Zagrebu 5 for.; od gosp. P. V. Milovića, trgovca u Milni 5 for.; od slavnog uredništva „Prijatelja Naroda“ u Zagrebu 5 for. i od gosp. Franjo Arnolda, kr. javnog bilježnika u Zagrebu 5 for.

Plemenitim darovateljima bit će dalji narodnostni rad naših čitčenika nagrada za njihovu ljubav k hrvatskom dječstvu a mi jim se što srdačnije zahvaljujemo.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču 17. prosinca 1892.

Predsjednik: Dr. K. Kozle, Tajnik: Franjo Vahčić
dvorski i sudbeni advokat. k. č. činovnik.

„Slovanski Svet“

ki izhaja od novega leta 1893 na 20 velikih straneh po dvakrat na mesec, zagovaja nacionalnu autonomiju svakoga naroda in historično državno pravo vseh narodov avstro-ogerskih, spočiljno tudi hrvatsko pravo, katero vključujo tudi Slovence, potem povrat cirilometodjske cerkve v uniji z Rimom za zapadne Slovane, obćnoslovanski jezik za znanstvene svrhe, priobćuje beletristiko tudi v cirilici in v raznih slovenskih jeziki, priubćuje jugoslovanske pesmi, razgovore o jugoslovanski epiki, kritiko o beletristiki slovenskih, črtice iz literaturnih zgodovina slovenskih, beleži kulturne stvari in važne dogodke iz vseh slovenskih zemelj ter navaja književnost in čnosipje vseh slovenskih literatur, red cerkvenimi vprašanji bodo l. 1893 razpravljaj zgodovino cirilometodjske cerkve med Jugoslovani, torej zlasti med Slovenci in Hrvati. Iz episkih pesmij se bodo razpravljaj značaj Kraljevića Marka.

Zajedno bode „Slovanski Svet“ na posebnih prilagah prinisat inserate, osobito o literaturi vseh Slovanov.

„Slovanski Svet“ stoji na leto 4 gld., na pol leta 2 gld., na četrt leta 1 gld.; za učiteljsvo in dijaštvo 40 kr. manj na leto. Naročnina se pošilja uredništvu v Trst.

Uredništvo „Slovanskega Sveta“.

Fran Epron

ulica Arcata.

Slikar znakova, svake vrsti grbova, dekoracija umjetničkih, slikanih stakala, drva, mramora i prozirnih slika. 31—52

Ulica sv. Katerina br. 3 Bogat izbor

pošta od kaučuka i kovnih, jednostavnih i umjetničkih pošta za urade, razna uredništva, kovnih tablica za stanove, ključ, tvorila, voljkih, poštata za označivanje pošiljaka, monogrami, orlati, ne izbrisivi za pečate itd. za najviše cionu. — Prodavašci i agenti dobjuju dobar popust. U pokrajnu idu pošiljke uz pouzaca.

G. BATTARA i dr.

TRST

ulica sv. Katarine br. 3.

Tvornica pečata i sličnih predmeta.

LJEKARNA A. KELLER

ex Rondolini

utemeljena godine 1769.

TRST,

Via Riborgo br. 13.

Razprodajo slodeće osobitosti: Glasovite i prave flaštro iz Brošje, željezo-Mallesi. Obćno bakalarevo ulje; isto olje sa jodom i željezom. Elikšir China okripljujući i probavljajući. Elikšir China proti groznici. Anatersku vodu za usta. Tokuću sapun proti osobinam. Obće poznatu vodu katrama i uestreljanja katrama. Kašicu proti polajnim bolestim. Indijsku esenciju, ljek proti zuboboli. Ekstrakt Tamarske sa Anila. Vino sa Chlonau poput Marsala okripljujuće žoludac. Prašak za zube bijeli i ružičasti. Prašak ciparaki bijeli i crveni itd. itd. Glavno skladišće rogaćakio kinciole kincza Esterhazy. 24—27 NB. Primaju se naručba za tusematvo uz pogodbu povoljne i uz pouzaca.

U radionici klepara GIUSTO BIASUTTI

opunomoćnoga graditelja vodovoda u željeznih olovih Via Barriera vecchia Trst broj 10 gradi i drži na skladištu kupelji u posudah, sa stoloom sa ili bez podi iz cinka čvrsto gradjeno, te levdjio i druge radnje kloparsko uz najviše cione. Ilustrovani oniki dobivajo za gratis. 81—82

Jedlno društvo pločara

Petar Levichnik i dr.

Osobiti ovršitelji radnja cementom postignav u tom do snda svuda najbolji uspjeh, o čemu pojeduju mnogobrojne svjedodbe za izvedeno razno sustavo shodova, kamenica za bašće itd. itd. Izvadjaju cementiranje zidova, izvana to iznutra jamčec za nepromočnost; nadalje bilo kakvo zidoviće u cionu. Pariraju se za kamionom bilo koje boje i namorom obavljaju laštenje shodova to odstranjivanje vlage i smrada. Izvršuju svaki popravak uz jako obušane cione. Radnje obavljaju najvećom brzinom orđju i u pokrajnjim, Dalmaciji, Istri itd. Za naručba dosta je napisati dopisnicu. Svaka radnja je zajamčena. U nadi, da ćemo biti radnjami poćušćoni kao do sada, bilježimo se sa štovanjem Društvo pločara PETAR LEVICHNIK i dr.

Ulica Madonna na br. 21, I. kat., 52—80 vrata 11.

Drogerija Augusta Rizzoli-a

ulica Malcanton br. 13 u TRSTU

skladišće sviaća voććanih, ljekovitog ulja, mineralnih voda, raznih emila, boja i kistovna, sapuna mirisavih i za pranje. 30—62

Zaspanci izključeni.

Amerik. ura budilica skoro 20 otm. visoka for. 1.88 sa kolodrom for. 2.50, svitloća po noći 50 nđ. više. Novost: Ura budilica sa bilom 1/2 ura, bogato pozlaćena i cisolirana for. 7. Niki obćna remontoirka za gospodu kristalnim staklom for. 4. sa trostrukim pokrovom for. 5.50. Remontoirka za gospodju i gospodu sa pravim puciranim srobnim poklopmu for. 6.50. sa trostrukim poklopmu for. 8. Remontoirka za gospodju i gospodu emilovim poklopmu for. 9. sa trostrukim poklopmu for. 8. Garancija 2 godioe. Ilustrovani tvorniki list badava.

Emil Mayer.

Ree I. Schottenberg 88.

Nič već kašlja!

Balzamski petoralski prah ozdravi svaki kašalj, plućal i bronhijalni katar a dobjo se u odlikovnoj ljekarni

PRAXMARE (telefon 207) „Ai due Mori“

TRST: Piazza grande. 30—52

Poštarsko pošiljke odprema se odmah uz 55 nđ. ili toliko illovnih marka. Pezor pred provorom.

Drogerija

Arturo Fazzini u Trstu

Ulica Stadion 22. — Telefon 519.

Velik izbor mineralnih voda, aneiojnih boja na ulju najviše vrsti; crvena, žuto, zelena, vijeknje i crnu po 28 nđ. kilo. Olovno bjelilo po 32 nđ. kilo. Onim toga velik izbor boja na voda i kistova svake vrsti po cionu, a kojimi njo moguće konkurirati. Skladišće glasovitih i pokripljiva ad Kwida (Kornelburger Viehhirnpulver) za životinje. Ibor miradja, boja, liekova — skladišće sumpora i modre galice za porabu kod traja. Naručiteljem daju se brozplatna poraba tolačna. 26—52

Pisarna za oglase

za katoličko listo in poljudne spise

Haberta Friedla

na Dunaju V.

proskrljuje izvrćenje oglasov (reklam) u vseh katoličkih listih

tu- in izozemstva. — Inerent si prihrani po tom zavodu pri naručilih različnih časopisima n o te truda in štaka, amogak doli gotova tako nizko cionu, kakvo da je naručiti neposredno. Izbirajo se pravi, to je primerci Anaspila, sestavlja se tokiati oglasov na najbijašo mesto ter preskrljuje olistih po cenah, kolikor stanejo zavod sam. Šezamni časopisji in poručeni strokovi dopeljajo se po želji (1 marka za 10 nđ).

Povlašćena mejnarodna agencija za potovanje

z dekretom kr. ug. vlade 28/4 1891. št. 1789. P. S. III. 46—52

Dragotin Pirelli

(Carlo Pirelli) — Roka, Via del Lido 587 vis-a-vis il molo Adamich.

Prodaja vožnjih listov:

za vaako mesto preko morja ali kopnega (latki za II. razred po nižnjim cionu) Izdaja liste za tja in nazaj za jedno leto z obrćetmi po 20% in to po cionu, katerega si beai evropskega ali amerikankega društva.

Izdaja vozne listko (biglietti di passaggio) za Ameriko: preko Havre, preko Anversa, preko Bremeua, preko Hamburga, preko Liverpoola, preko Glasgowa i preko Southamptona. — Za Afriko: preko Genova, preko Maršilje, preko Lona, preko Londona i preko Dartmoutha. — Za Australjo: preko Genova, preko Bremeua, preko Anversa i preko Hamburga. — Za druge ljquke (ltd.): preko Genova i Montevideo, preko Hamburga uprav kraj Magalnova tjeno i i pregom Hamburg, Colon (Colon, Panama, i željeznice) Panama, Iquique, itd. prek morja po nižnjim cionu.

Potnikom ni treba, da zahtevajo navedu no vozne karte, niti da misljajo za razreće ali polnoće karte. Daj je da dojdejo k agenciji. Reki te da tu kupijo karte, potem morajo v vankem mestu ostati, kjer jim je drago od kjer odhaja parobrod ali dnerh, dočeni mu od agencije. Agencija bode pazila na točna odha

janja, vrhu tega je v komunikaciji z vsemi mesti in vsemi društvil. In kjorkoli se oglašjo potniki, glodit će na to, da ne bude trošili za čakanje, ampak poslalo se jih bude takti u oni kraj, od koder najpoprej odide parobrod, priporočujjo jih samo takim društvom, koja skrbje za dobro hrano na parobrodu. — Jamci se za točen odhod, kakor je označen na potni karti in povrnju se stroški, ako su zakanat po kvitij agenciji, t. j. ako no pripisu u pravom času u dolozno mesto, valod tega, ker te agencija smotila v računjanju, koliko časa trajajo željeznika vožnja ali pa, da ni več preostava na parobrodu. — Ker imamo agenciju v New-Yorku drugo agencija za apellaciju po vsej Severni Ameriki, izdajajo bode reška filijalka karte po najbijaši cionu za vaako mesto v Severni Ameriki

Za vaako odročeno mesto izdava ta agencija vozne karte. Gori omenjena agencija dajo pojasnila glode cene, kakor glode hrana in mesta odhoda.

Preskrljuje zaobje za priljago in blage za vaako mesto, po motju ali po kopnem. Zavezanje no puzredovnosti o vanki stvari, koja bi se bila morala izpuniti ali porabiti u potni ili samu drugam.

Privilegovane škropilnice proti ponospori inženjeria Živica, sa sponozano kot najbolje, kor so najprostejše, najbolj trdne in trepeće; najbolje lahke in hitre v rabi, kor porabijo najmanj tekoćine in ker pri vsem tem najmanj stanejo. Podpisana tvrdka jih pripravlja zavolj toga v mnogom številu za prihodnje pomlad ter pošilja, že zdaj prupjektu in oniko brozplaćno vanakmu, kder so oglašni in oddajaj obrabce. Priporoća tudi drugo voje blago in razna svoja dela.

Živic in družb.

v TRSTU, ulica Zonta 5, inženirski urad, zaloga strojev in dotičnega blaga, zastop tovarnic, mehanična delavnica.